Interreg Cofinanțat de Uniunea Europeană

IPA România – Serbia

Nr. 38955/16.11.2026

COMUNICAT DE PRESĂ

Proiectul „Blue Sky" se apropie de final, cu rezultate pe ambele părți ale frontierei

Date despre aer accesibile publicului, dialog cu comunitățile și măsuri de mobilitate coordonate între Timiș și Zrenjanin

Proiectul „Blue Sky – Soluția transfrontalieră la poluarea aerului" se apropie de final, iar rezultatele cooperării dintre România și Serbia sunt deja vizibile. Măsurătorile din rețelele partenere pot fi consultate pe o platformă publică, iar datele despre calitatea aerului oferă o bază pentru planificarea mobilității și pentru discuțiile cu comunitățile locale.

În ultimele luni, echipele de proiect au lucrat intens pentru definitivarea documentelor strategice, interpretarea datelor, activitățile de informare și finalizarea livrabilelor. În județul Timiș și la Zrenjanin, această etapă a adus la aceeași masă specialiști, autorități și reprezentanți ai comunităților, pentru a discuta rezultatele măsurătorilor și măsurile ce pot fi luate pe baza lor.

Calitatea aerului în Timiș: ce arată măsurătorile și cum pot sprijini deciziile locale

În octombrie 2026, Consiliul Județean Timiș a organizat, în cadrul proiectului „Blue Sky", cinci întâlniri dedicate calității aerului. Seria a început cu o sesiune tehnică pregătitoare la Timișoara, pe 12 octombrie, și a continuat cu patru caravane publice la Sânnicolau Mare, Deta, Lugoj și Timișoara, între 13 și 23 octombrie 2026. Reprezentanții autorităților locale, specialiștii, locuitorii și reprezentanții societății civile au discutat rezultatele celor 20 de stații fixe de monitorizare în contextul fiecărei zone, fiind analizate și situațiile în care senzorii au înregistrat creșteri ale concentrațiilor de particule. Astfel de episoade pot trece neobservate dacă urmărim doar mediile pe perioade mai lungi. Echipa Consiliului Județean Timiș a explicat de ce contează verificarea valorilor neobișnuite, starea echipamentelor și compararea măsurătorilor cu datele meteorologice înainte de a formula concluzii despre sursele de poluare. Demonstrațiile cu laboratorul mobil al Universității Politehnica Timișoara au arătat cum pot fi completate măsurătorile din rețeaua fixă prin investigații punctuale.

Dialogul cu comunitățile a adus în discuție probleme concrete, de la praful de pe drumuri și arderile în aer liber la traficul aglomerat și încălzirea locuințelor. Chestionarele colectate și analizate în cadrul consultărilor locale au completat măsurătorile cu observații și propuneri ale locuitorilor.

La caravana din Timișoara, Klarwin România, cu sprijinul tehnic al OIZOM, a prezentat cum pot fi analizate datele în platforma Envizom. Pentru Consiliul Județean Timiș, compararea măsurătorilor cu datele de trafic poate orienta verificările pe coridoarele aglomerate și poate sprijini evaluarea unor măsuri, cum ar fi schimbarea unui traseu de transport. Istoricul măsurătorilor, analizat împreună cu prognoza meteo, poate ajuta echipa să anticipeze perioadele în care poluanții riscă să se acumuleze. Astfel, autoritățile pot pregăti din timp verificări în teren și, când datele o justifică, pot informa publicul.

De la Zrenjanin la Timișoara, datele despre aer susțin deciziile locale

Cum pot folosi autoritățile măsurătorile din rețelele de monitorizare pentru a îmbunătăți calitatea aerului? Această întrebare a legat cele două forumuri ale proiectului Blue Sky, organizate la Zrenjanin, pe 30 octombrie 2026, și la Timișoara, pe 12 noiembrie 2026. În etapa finală a proiectului, întâlnirile au adus în prim-plan modul în care investițiile în monitorizare pot sprijini informarea cetățenilor și deciziile privind mobilitatea de ambele părți ale frontierei.

La Zrenjanin, partenerii au pus în discuție rezultatele rețelei locale de monitorizare, perspectivele de funcționare a acesteia pe termen lung și măsurile propuse în planul de mobilitate al orașului. La Timișoara, Consiliul Județean Timiș și Universitatea Politehnica Timișoara au continuat schimbul de experiență, pornind de la datele celor 20 de stații fixe din județul Timiș și de la întrebările pe care aceste date le ridică pentru autorități și comunități.

În cadrul Săptămânii Mondiale a Calității, sub tema „Calitatea – motorul performanței”, forumul de la Timișoara a adus în discuție un episod înregistrat chiar cu o zi înainte. Pe 11 noiembrie, majoritatea stațiilor din județ au indicat o calitate slabă a aerului. Analiza măsurătorilor, în contextul vântului slab, al traficului și al încălzirii locuințelor, a arătat cum pot fi identificate zonele în care sunt necesare investigații suplimentare. Pentru locuitori, platforma publică Blue Sky face aceste informații accesibile și permite urmărirea evoluției valorilor de la o stație la alta și în timp.

Vizita în laboratoarele Facultății de Inginerie Chimică, Biotehnologii și Protecția Mediului și demonstrația cu laboratorul mobil au completat discuția cu un exemplu practic: atunci când stațiile fixe semnalează un episod, echipa poate face măsurători suplimentare chiar în zona afectată. Rețeaua fixă și laboratorul mobil oferă astfel autorităților o bază pentru a verifica episoadele de poluare, a stabili unde sunt necesare intervenții și a urmări, în timp, efectele măsurilor adoptate.

Un plan de mobilitate durabilă până în 2040, pentru un județ mai bine conectat

Pentru locuitorii județului Timiș, mobilitatea înseamnă acces la locuri de muncă, școli și servicii, indiferent de localitatea în care trăiesc. Planul de Mobilitate Durabilă al Județului Timiș 2025–2040, elaborat în cadrul proiectului transfrontalier „Blue Sky", pornește de la aceste nevoi și stabilește direcțiile de dezvoltare a transportului la nivel județean. Documentul oferă Consiliului Județean Timiș și administrațiilor locale o bază comună pentru a decide ce investiții sunt prioritare, cum se pot completa și cum pot fi urmărite efectele acestora.

Planul privește deplasările la scara întregului județ, de la naveta zilnică între comune și centrele urbane până la transportul de marfă și legăturile internaționale. Analiza rețelelor de transport, modelarea traficului și consultarea actorilor locali au stat la baza propunerilor. Printre direcțiile urmărite se numără modernizarea transportului public județean și metropolitan, valorificarea rețelei feroviare, dezvoltarea unor trasee sigure pentru biciclete între localități și reducerea presiunii traficului de tranzit asupra zonelor locuite. Planul propune și soluții pentru a face mai ușoară trecerea de la un mijloc de transport la altul, prin conexiuni mai bune între servicii, informarea călătorilor și opțiuni de ticketing integrat.

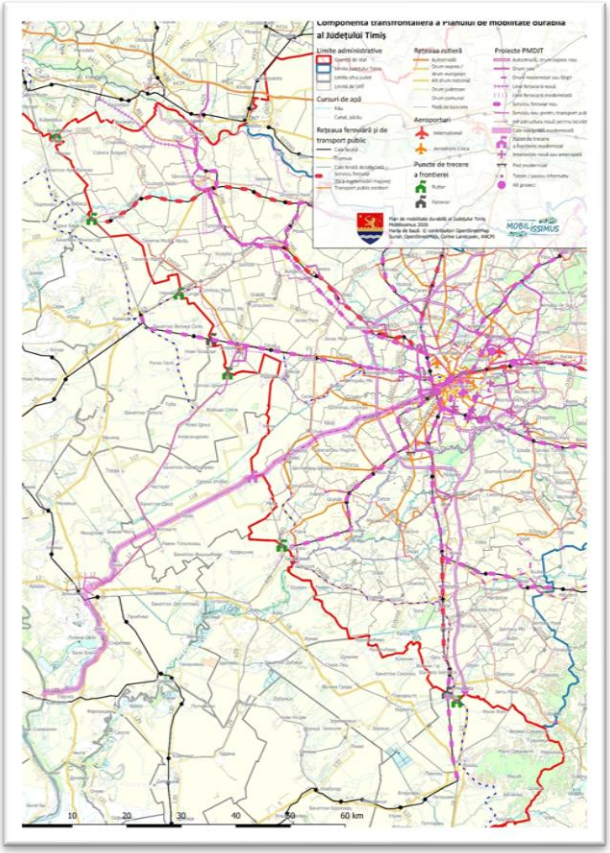
Legătura dintre mobilitate și calitatea aerului este una dintre contribuțiile proiectului „Blue Sky". Datele de trafic, analizate împreună cu măsurătorile din rețeaua județeană și cu informațiile meteorologice, pot ajuta la identificarea coridoarelor unde sunt necesare investigații suplimentare. După introducerea unei măsuri, cum ar fi reorganizarea unui traseu de transport public sau devierea traficului greu, măsurătorile din perioade comparabile pot contribui la evaluarea efectelor. Planul prevede indicatori de performanță și o procedură de monitorizare care permit urmărirea progresului după începerea implementării.

Componenta strategică transfrontalieră pune prioritățile județului Timiș în relație cu cele ale orașului Zrenjanin. Ea analizează accesul la punctele de trecere a frontierei cu Serbia, inclusiv Stamora Moravița–Vatin, și legăturile de care depind deplasările persoanelor și transportul de mărfuri. Planul comun de acțiune pentru mobilitate durabilă oferă partenerilor un cadru pentru a coordona măsurile de interes comun și a urmări efectele acestora de ambele părți ale frontierei.

Prin portofoliul de proiecte, criteriile de prioritizare și metodologia de monitorizare, planul rămâne un instrument de lucru și după încheierea proiectului Blue Sky. El poate fundamenta pregătirea investițiilor și a cererilor de finanțare, cu obiective concrete pentru comunități: acces mai bun la transport public, deplasări mai sigure și reducerea impactului traficului asupra calității aerului.

Legături mai bune între Timiș și Zrenjanin

Cum ar putea arăta o călătorie între Timișoara și Zrenjanin dacă locuitorii ar avea mai multe opțiuni decât autoturismul personal? Proiectul Blue Sky a transpus această întrebare în propuneri concrete. Componenta transfrontalieră a Planului de Mobilitate Durabilă al Județului Timiș 2025–2040 analizează unde se întrerup legăturile între cele două regiuni și unde apar blocaje. Planul comun de acțiune pentru mobilitate durabilă pornește de la această analiză și stabilește direcții pe care partenerii români și sârbi le pot urmări împreună.

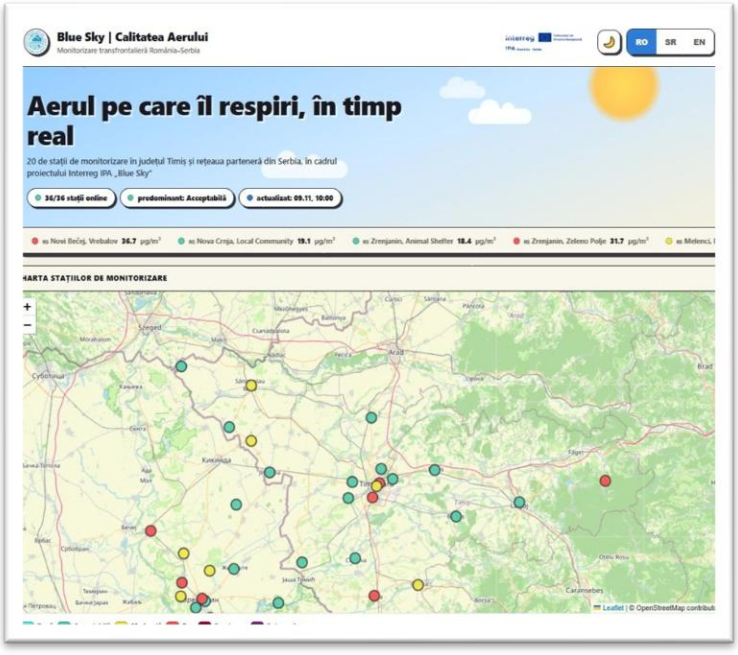

La Moravița–Vatin și Jimbolia–Srpska Crnja, documentele analizează cum pot fi reduși timpii de așteptare și îmbunătățite condițiile de trecere pentru călători și transportatori. Pentru locuitori, o miză importantă este posibilitatea de a traversa frontiera cu transportul public. Planul comun propune dezvoltarea unor legături regulate cu autobuzul și reluarea legăturilor feroviare de călători. Pe traseul Canalului Bega, propunerile urmăresc să valorifice legătura ciclistă dintre Timișoara și Zrenjanin și să o conecteze mai bine la alte trasee, inclusiv la EuroVelo 13.

Partenerii propun și un mod comun de a urmări rezultatele. Timpii de așteptare la frontieră și evoluția serviciilor de transport pot fi analizați împreună cu datele celor 31 de senzori de calitate a aerului, dintre care 20 în Timiș și 11 în Zrenjanin. Astfel, după introducerea unei măsuri, autoritățile vor avea o bază pentru a vedea dacă traficul s-a fluidizat și ce schimbări se observă în zonele monitorizate, ținând cont și de condițiile meteorologice.

Cu aceste documente, Timiș și Zrenjanin au o bază comună pentru a pregăti proiecte și a coordona investițiile. Pentru comunitățile de la frontieră, miza este concretă: mai multe opțiuni de deplasare, treceri mai previzibile și mai puțină presiune a traficului asupra localităților.

Calitatea aerului din apropierea ta, pe harta „Blue Sky" **- www.blueskyair.ro**

Locuitorii din Timiș și din zona de frontieră cu Serbia pot consulta pe aceeași hartă datele celor 20 de stații fixe din județul Timiș și ale celor 11 echipamente de monitorizare ale partenerilor sârbi. Platforma publică „Blue Sky" permite selectarea unei stații și afișează, printr-un cod de culori, categoria indicelui de calitate a aerului, alături de ora ultimei actualizări. În funcție de echiparea stației, utilizatorii pot vedea valorile măsurate pentru particule în suspensie, dioxid de azot, dioxid de sulf și ozon.

Graficele arată cum au evoluat valorile în ultimele 24 de ore, trei zile sau șapte zile. Astfel, o valoare ridicată poate fi pusă în context și comparată cu măsurătorile din zilele anterioare sau de la alte stații.

Cum vor putea fi folosite datele după încheierea proiectului

Rețeaua de monitorizare a calității aerului, platforma publică de date și planurile de mobilitate oferă partenerilor din județul Timiș și din orașul Zrenjanin, situat în Banatul Central din Serbia, o bază comună pentru continuarea cooperării. Dacă mai multe stații înregistrează o creștere a concentrațiilor în același interval, autoritățile pot compara măsurătorile cu datele despre vânt și trafic, pot stabili unde sunt necesare verificări în teren și pot comunica publicului rezultatele verificate.

Datele pot ajuta și la evaluarea deciziilor de mobilitate. De exemplu, după o schimbare a traseului pentru traficul greu, măsurătorile din perioade comparabile pot arăta dacă valorile poluanților s-au schimbat pe coridorul vizat sau în localitățile învecinate. Accesul public la aceste informații le permite locuitorilor să urmărească evoluția calității aerului și să participe la discuțiile despre măsurile propuse pentru comunitățile lor.

Despre proiect: „Blue Sky – Soluția transfrontalieră la poluarea aerului"

Proiectul are o durată de **24 de luni (decembrie 2024 – decembrie 2026)** și un **buget total** de **1.423.187,48 euro**, din care **Uniunea Europeană contribuie cu 1.209.709,35 euro**.

Partener lider: Municipalitatea Zrenjanin (Serbia)

Parteneri: Consiliul Județean Timiș, Agenția Regională de Dezvoltare Socio-Economică Banat Zrenjanin și Universitatea Politehnica Timișoara.

Obiectivul principal este **îmbunătățirea calității aerului** prin soluții inovatoare de cooperare transfrontalieră, în acord cu pachetul european de politici *„Un aer mai curat pentru Europa."*

Activități cheie:

— Crearea unui **sistem transfrontalier de monitorizare în timp real a calității aerului**, prin instalarea de stații fixe și mobile, senzori, precum și dezvoltarea unei platforme web și a unei aplicații mobile – pentru ca locuitorii din județul Timiș și din Zrenjanin să poată afla în orice moment calitatea aerului pe care îl respiră;

- **Realizarea unui cadru de planificare pentru mobilitatea sustenabilă** și reducerea poluării aerului, prin elaborarea Planurilor de Mobilitate Sustenabilă pentru orașul Zrenjanin și județul Timiș;
- Implementarea unor **acțiuni-pilot de monitorizare a poluanților atmosferici,** prin măsurarea parametrilor NO_2, SO_2, PM_1, $PM_{2.5}$ și PM_{10} (pulberi fine) cu ajutorul unor senzori instalați în proximitatea clădirilor publice;
- **Crearea de noi spații verzi**, prin reamenajarea Pieței Centrale din Zrenjanin cu zone verzi destinate comunității;
- **Campanii de conștientizare** și caravane de informare, dedicate promovării mobilității durabile și protecției mediului.

Proiectul RORS00250 „Blue Sky – Cross-border Solution to Air Pollution" este cofinanțat de Uniunea Europeană prin Programul Interreg IPA România–Serbia 2021–2027, în cadrul priorității „Protecția mediului și managementul riscurilor". Mai multe informații despre program sunt disponibile la www.romania-serbia.net.